

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Tdo/56/2023
Identifikačné číslo spisu: 2121012541
Dátum vydania rozhodnutia: 06.03.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:2121012541.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Kostolanskej a členov JUDr. Petra Kaňu a JUDr. Jozefa Šutku na neverejnom zasadnutí konanom 6. marca 2024 v Bratislave, v trestnej veci obvineného S. W. Z. Y. Z. U. B. Š. Z. pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona, o dovolaní obvineného S. W. podanom proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave zo 16. júna 2022, sp. zn. 6To/57/2022, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného S. W. s a o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Trnava (ďalej len „súd I. stupňa“) z 30. marca 2022, sp. zn. 3T/52/2021 bol obvinený S. W. (ďalej len „obvinený“) uznaný za vinného zo spáchania zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona, ktorého sa dopustil na tom skutkovom základe, že:

- v čase približne od 01:50 hod. do 02:00 hod. dňa 25.07.2021 v U., na ul. Y., na schodisku železničnej stanice, smerujúcim do podchodu pri pohostinstve Z. pristúpil obvinený S. W. k N. Y., ktorý tam v tom čase driemal na schodoch, zatriasol ním so slovami „daj peňaženku“, na čo sa N. Y. prebral a odvetil, že nič nemá a nič mu dávať nebude, pričom v tom čase už mal obvinený S. W. v ruke vystreľovací vreckový nôž s dĺžkou čepele približne 10 cm, čiernej farby, ktorý priložil k hrudi N. Y. a druhou rukou mu začal prehladávať ľadvinku, ktorú mal N. Y. zapnutú okolo pása a z tejto mu vytiahol peňaženku, z ktorej vybral hotovosť vo výške najmenej 1.160 Eur, peňaženku hodil smerom k N. Y. na zem, nôž si skryl do vrecka, následne opäť pristúpil k N. Y. a povedal mu, aby sa nehýbal a následne mu rozopol retiazku zo žltého kovu - zo zlata s prívieskom v tvare kríža v hodnote 300 Eur, ktorú mal N. Y. na krku a túto mu tiež odcudzil, čím N. Y. spôsobil škodu vo výške 1.460 Eur.

Súd I. stupňa obvinenému podľa § 188 ods. 2 Trestného zákona, s prihliadnutím na § 38 ods. 2, ods. 4 Trestného zákona, § 37 písm. m) Trestného zákona, uložil nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 8 rokov a 8 mesiacov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia, a zároveň ho podľa

§ 287 ods. 1 Trestného poriadku zaviazal k náhrade škody voči poškodenému N. Y. vo výške 1.150 Eur.

Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) uznesením zo 16. júna 2022, sp. zn. 6To/57/2022, odvolanie obvineného podľa § 319 Trestného poriadku zamietol.

Proti predmetnému uzneseniu odvolacieho súdu podal obvinený, prostredníctvom obhajkyne JUDr. Viery Čakovej, advokátky v Trnave, dovolanie z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Trestného poriadku, ktoré bolo súdu I. stupňa doručené 3. novembra 2022.

Obvinený k dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. g) Trestného poriadku uviedol, že na hlavnom pojednávaní došlo k nezákonnému výsluchu poškodeného N. Y. a svedka I. D., pretože súd I. stupňa bez splnenia zákonnej podmienky podľa § 263 ods. 2, ods. 3 Trestného poriadku prečítal celé zápisnice o ich výsluchoch z prípravného konania, a nie iba ich sporné časti podľa § 264 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku.

Zo zápisnice o hlavnom pojednávaní zo 17. februára 2022 vyplýva, že súd I. stupňa po vypočutí svedka poškodeného N. Y. nezákonne postupoval podľa § 264 ods. 2 Trestného poriadku, pretože tak mohol postupovať iba pri súčasnom použití odseku 1 predmetného ustanovenia.

Zo zápisnice o hlavnom pojednávaní z 30. marca 2022 vyplýva, že po vypočutí svedka I. D. nesprávne súd I. stupňa postupoval podľa § 264 ods. 1 Trestného poriadku, pretože postup podľa odseku 1 upravuje odsek 2. Zároveň obvinený považuje čítanie zápisnice o výsluchu svedka I. D. z prípravného konania za nezákonné z dôvodu, že na danom výsluchu vykonanom v prípravnom konaní bol prítomný iba počas spontánnej výpovede svedka, nie však v čase kladenia otázok, pričom jeho obhajca tam nebol vôbec. Bolo mu tak odopreté právo klásť svedkovi otázky, čím došlo k porušeniu jeho práva na obhajobu.

V prípravnom konaní návrhom z 27. augusta 2021 žiadal vyšetrovateľa Policajného zboru o vypočutie svedka I. D., ten však jeho návrhu na dokazovanie nevyhovel.

Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku obvinený odôvodnil nesprávnym právnym posúdením skutku, pre ktorý bol uznaný za vinného, pretože naplnenie znakov skutkovej podstaty zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona nebolo vykonanými dôkazmi preukázané. Z výsluchov priamych pozorovateľov skutku - poškodeného N. Y. a svedka I. D. vykonaných na hlavnom pojednávaní nevyplývalo, že by na spáchanie skutku použil nôž, resp. hrozbu násilia, ale že si vec, ktorú mal poškodený pri sebe prisvojil, čím naplnil skutkovú podstatu trestného činu podľa § 212 ods. 1 písm. a), písm. d) Trestného zákona. Obvinený ďalej v dovolaní citoval, čo povedali poškodený N. Y. a svedok I. D. na hlavnom pojednávaní, a čo vyplývalo z čítania ich skorších výpovedí na hlavnom pojednávaní ohľadom použitia noža obvineným pri spáchaní skutku, pričom podľa jeho názoru z nich nevyplýva použitie násilia, resp. noža.

Obvinený na základe uvedených skutočností navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „dovolací súd“) rozsudkom vyslovil, že uznesením odvolacieho súdu zo 16. júna 2022, sp. zn. 6To/57/2022 bol z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Trestného poriadku porušený zákon v neprospech obvineného, napadnuté rozhodnutie zrušil, zrušil aj ďalšie rozhodnutia naň obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal odvolaciemu súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol. Zároveň obvinený navrhol, aby dovolací súd podľa § 380 ods. 2 Trestného poriadku uznesením rozhodol, že ho neberie do väzby a prepúšťa sa z výkonu trestu odňatia slobody na slobodu.

Obvinený vlastnoručne spísal doplnenie dovolania, ktoré bolo doručené súdu I. stupňa 15. novembra 2022. Uviedol v ňom, že dovolanie podané obhajkyňou plne akceptuje a dopĺňa, že policajti,

vyšetrotateľ, kriminálna polícia vôbec neskúmali stav poškodeného, pričom zjavne sa jedná o osobu, ktorá je závislá na alkohole, nikotíne a možno aj iných látkach. Súd sa nezaoberal tým, prečo dochádza k toľkým zmenám, nezrovnalostiam a závažným rozporom vo výpovedi poškodeného, ktorý uviedol že nevie, či bol okradnutý, nevie kde a čo sa vlastne stalo. Obvinený ďalej uviedol, že ho polícia krátko po zadržaní nútila k priznaniu a povedali mu, že musí vydať nôž, pretože ho mal určite pri domnejšej lúpeži, použili donucovacie prostriedky napriek tomu, že nekládol odpor, pričom poškodený až následne začal tvrdiť, že videl nôž. Výpoveď poškodeného považuje za nekonzistentnú, pričom mohla byť ovplyvnená policajtmí. Ak existovali dôkazy o jeho trestnej činnosti, mali byť predložené súdu tak, aby o nich vedel a mohol sa k nim pri dodržaní zásady rovnosti zbraní a práva na spravodlivý súdny proces vyjadriť. Samotné posúdenie veci označil za neobjektívne, posúdenie dôkazov nebolo nestranné, pretože od počiatku vyšetrovania bola snaha o jeho odsúdenie podľa odseku 2.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Trnava (ďalej len „prokurátor“) sa k dovolaniu obvineného vyjadril v podaní doručenom súdu I. stupňa 4. júla 2023, v ktorom uviedol, že súd I. stupňa dostatočne zistil skutkový stav za plného rešpektovania práv obvineného a odvolací súd sa taktiež rešpektujúc práva obvineného dostatočne, a v potrebnom rozsahu vysporiadal s námietkami obvineného, pričom sa s ich rozhodnutiami stotožňuje.

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku prokurátor v súvislosti so zásadným porušením práva na obhajobu, ku ktorému pre naplnenie predmetného dovolacieho dôvodu musí dôjsť uviedol, že obvinený mal v predmetnej trestnej veci obhajcu skôr, ako vôbec vznikol dôvod povinnej obhajoby, pričom podmienky pre plné uplatnenie procesných práv obvineného boli vytvorené, a skutočnosti obvineným v dovolaní uvádzané nie sú spôsobilé naplniť tento dovolací dôvod. Obvinený bol pri svojom výsluchu v prípravnom konaní v procesnom postavení obvineného riadne poučený o možnosti zvoliť si obhajcu a možnosti požiadať o jeho ustanovenie, pričom uviedol, že si obhajcu nevolí a bude sa obhajovať sám. Rovnako tak bol upovedomený o tom, že po skončení jeho výsluchu budú vykonávané výsluchy svedkov, na čo uviedol, že sa výsluchov zúčastniť nechce. Zo zápisnice o výsluchu svedka I. D. vyplýva, že ten sa začal o 20:02 hod. za prítomnosti obvineného, ktorý o 20:53 hod. na vlastnú žiadosť odišiel. Práve táto výpoveď bola na hlavnom pojednávaní použitá na odstraňovanie rozporov jej čítaním v celom rozsahu, za účasti obvineného a jeho obhajcu. Prokurátor poukázal na to, že odstraňovanie rozporov vo výpovedi svedka I. D. z prípravného konania s jeho výpoveďou na hlavnom pojednávaní sa týkalo výhradne skutočností, ktoré svedok uviedol v čase, kedy bol pri výsluchu prítomný obvinený.

K námietke obvineného ohľadom odstraňovania rozporov vo výpovedi poškodeného N. Y. a svedka I. D. v rozpore s ustanoveniami § 263 ods. 2, ods. 3 a § 264 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku tým, že na hlavnom pojednávaní bola prečítaná celá výpoveď svedka I. D. prokurátor uviedol, že postup podľa Trestného poriadku bol dodržaný, svedkovi bolo umožnené vyjadriť sa k veci samostatne, následne mu boli kladené doplňujúce otázky, pričom si na mnohé skutočnosti vzhľadom na odstup času nevedel spomenúť. Nebolo tak možné zachovať autenticitu jeho skoršej výpovede tým, že by boli čítané iba sporné časti z jeho skoršej výpovede. Samosudca tak na návrh prokurátora umožnil prečítať celú jeho výpoveď z prípravného konania a následné odstraňovanie rozporov vo výpovediach sa týkalo len spornej časti, kde sa svedok zmieňoval o noži. Prokurátor je toho názoru, že postupom súdu I. stupňa nedošlo k porušeniu ustanovenia § 264 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku.

Čo sa týka dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, prokurátor má za to, že súd I. stupňa a odvolací súd rozhodli bez akýchkoľvek pochybností zákonným spôsobom a na základe riadne zisteného skutkového stavu. Konanie obvineného vzhľadom na zistený a ustálený skutkový stav jednoznačne vykazovalo v súhrne všetky zákonné znaky skutkovej podstaty zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona. Námietky obvineného smerujúce proti správnosti a úplnosti zisteného skutkového stavu nemôžu byť vecne preskúmané v dovolacom konaní, pričom sa jedná o námietky uvádzané už v predchádzajúcich štádiách trestného konania, s ktorými sa súdy náležite a presvedčivo vysporiadali.

Prokurátor skonštatoval, že v trestnom konaní sa nevyskytli žiadne procesnoprávne ani hmotnoprávne pochybenia, ktoré by zakladali dôvody dovolania v zmysle ustanovenia § 371 Trestného poriadku a preto navrhol, aby dovolací súd dovolanie obvineného na neverejnom zasadnutí bez preskúmania veci podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

Obvinený sa prostredníctvom obhajkyne vyjadril k vyjadreniu prokurátora k jeho dovolaniu a to v podaní doručenom súdu I. stupňa 20. júla 2023 v ktorom uviedol, že námietka ohľadom nesprávneho postupu súdu I. stupňa pri odstraňovaní rozporov podľa § 264 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku vo výpovediach poškodeného N. Y. a svedka I. D. spočíva v tom, že na hlavnom pojednávaní nebol daný zákonný dôvod na čítanie celých zápisníc o výsluchoch z prípravného konania, ale iba tých častí, v ktorých boli rozpory s ich výpoveďami na hlavnom pojednávaní. Čítať celú zápisnicu je možné podľa § 263 Trestného poriadku, a to namiesto výsluchu svedka za splnenia zákonom ustanovených podmienok, čo neprichádzalo do úvahy vzhľadom k tomu, že obaja na hlavnom pojednávaní vypovedali.

Konštatovanie prokurátora, že zápisnica o výsluchu svedka I. D. z prípravného konania bola prečítaná celá z dôvodu, že tento si nevedel spomenúť na mnohé skutočnosti, považuje obvinený za irelevantné, pretože prokurátor nemôže viesť na základe akej úvahy umožnil súd čítanie celej zápisnice a zároveň preto, že zápisnica o skoršom výsluchu sa číta na hlavnom pojednávaní aby bolo možné odstrániť rozpory vo výpovedi a nie aby si osoba spomenula, ako v minulosti vypovedala. Odvolací súd prijal záver, že prečítanie celej zápisnice o výsluchu svedka I. D. bolo v súlade so zákonom, no aj napriek tomu uviedol, že pre účely ustálenia skutkového deja použil iba časti výpovede týkajúce sa noža. Z uvedeného je zrejmé, že na odstránenie rozporov vo výpovediach svedka I. D. postačovalo prečítať konkrétne časti jeho výpovede.

Dôkazy zistené výsluchom svedka I. D. v prípravnom konaní a nezákonné prečítanie zápisnice o jeho výsluchu z prípravného konania na hlavnom pojednávaní boli dôvodom pre odsúdenie obvineného, pričom odvolací súd konštatoval, že z prečítanej zápisnice použil iba časti výpovede, v ktorých sa svedok zmieňuje o noži.

Obvinený v závere vyjadrenia uviedol, že dovolaním nenamietal správnosť a úplnosť zisteného skutkového stavu veci, ale nesprávne právne posúdenie zisteného skutku, keďže poškodený N. Y. a svedok I. D. na hlavnom pojednávaní uviedli, že si nie sú istí, či mal nôž. Z ich výpovedí tak nemožno vyvodit' nepochybný záver, že nôž mal a preto nie je možné uvažovať o naplnení zákonného znaku podľa § 138 písm. a) Trestného zákona.

Spisový materiál bol spolu s dovolaním obvineného, vyjadrením prokurátora a vyjadrením obvineného predložený dovolaciemu súdu na rozhodnutie 7. augusta 2023.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané oprávnenou osobou prostredníctvom obhajcu [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku, § 373 ods. 1 Trestného poriadku], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na zákonom určenom mieste (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), po využití zákonné právo podať riadny opravný prostriedok o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku) a spĺňa obsahové náležitosti uvedené v § 374 Trestného poriadku. Po vykonaní takto vymedzeného formálneho prieskumu podaného dovolania obvineného však dovolací súd zistil, že je potrebné ho odmietnuť, pretože nie je dôvodné.

Dovolací súd primárne poznamenáva, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nie je určený na nápravu akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších, mimoriadnych, procesných a hmotnoprávných chýb. Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená, preto predstavuje výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorá je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov sú z preto striktné obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku

nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia. Dovolací súd preto nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy. Dovolanie je ako mimoriadny opravný prostriedok v rámci trestného konania spôsobilé privodiť prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, a preto ho možno aplikovať iba ak to je odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu.

Dovolací súd tiež zdôrazňuje, že v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku je viazaný dovolacími dôvodmi, ktoré sú v dovolaní uvedené, pričom táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb vytykaných napadnutému rozhodnutiu a konaniu, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania v ňom uvedených v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku (R 120/2012). S ohľadom na povahu dovolacieho konania, ktoré je ako návrhové konanie vždy podmienené návrhom oprávnenej osoby znalej práva - minister spravodlivosti, generálny prokurátor, obhajca v mene obvineného, dovolací súd je viazaný podaným návrhom do takej miery, že v rámci prieskumu dodržiavania zákonnosti nemôže ísť nad rámec návrhu a v ňom špecifikovaných dôvodov dovolania (§ 385 Trestného poriadku).

V posudzovanej trestnej veci uplatnil obvinený dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

K predmetnému dovolaciemu dôvodu je potrebné uviesť, že konštantná judikatúra dovolacieho súdu právo na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu, a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdov na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Právo na obhajobu garantované čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky nachádza svoj odraz v celom rade ustanovení Trestného poriadku upravujúcich jednotlivé čiastkové obhajovacie práva obvineného v rôznych štádiách trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo o sebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Z dikcie citovaného ustanovenia je zrejmé, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilé naplniť tento dovolací dôvod. Zásadným porušením práva na obhajobu je najmä keď obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby (R 116/2014). Prípadné porušenie musí mať, vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu, podstatný vplyv na výsledok konania, teda na rozhodnutie vo veci samej. Výnimočne môže ísť aj o porušenie iných obhajovacích práv obvineného, ktorých porušenie sa prejaví na jeho postavení zásadným spôsobom.

Konkrétne námietky obvineného prezentované v dovolaní sa týkali jeho neprítomnosti pri výsluchu svedka I. D. v prípravnom konaní v čase, kedy sa tomuto svedkovi kládli otázky, jeho obhajca pri predmetnom výsluchu nebol vôbec, pričom zápisnica z tohto výsluchu bola čítaná na hlavnom pojednávaní a vyšetrovateľ v prípravnom konaní nevyhovel jeho návrhu z 27. augusta 2027 na vypočutie svedka I. D..

Dovolací súd uvádza, že s obvineným namietanou neprítomnosťou pri výsluchu svedka I. D. sa vysporiadali už súd I. stupňa ako i odvolací súd, ich argumentáciu obvinený nepoprel, ani sa ju nejakým spôsobom nesnažil spochybníť. Dovolací súd vzhľadom na skutočnosť, že sa s ich odôvodnením stotožnil, iba opakuje už nimi uvedené skutočnosti. Zo zápisnice o výsluchu svedka I. D. z 28. júla 2021 (prípravné konanie) vyplýva, že obvinený bol o výsluchu svedka upovedomený a bol pri výsluchu prítomný od jeho začiatku o 20:02 hod až do 20:53 hod., kedy sám na vlastnú žiadosť opustil kanceláriu, v ktorej výsluch prebiehal, čím sám seba ukrátil o právo klásť svedkovi otázky. Čo sa týka neprítomnosti obhajcu obvineného pri predmetnom výsluchu, obvinený pri svojom výsluchu konanom 28. júla 2021 uviedol, že si obhajcu nezvolil a bude sa obhajovať sám, bol riadne poučený podľa § 121 ods. 2, § 34 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku a obhajcu JUDr. Adriána Caka mu až následne 29. júla

2021 splnomocnil jeho brat Z. W.. Z uvedeného je zrejmé, že obhajca obvineného nemohol byť o výsluchu svedka, ktorý sa konal 28. júla 2021, upovedomený a ani pri ňom prítomný, keďže účinky zastupovania nastali až doručením splnomocnenia orgánu činnému v trestnom konaní alebo súdu (§ 36 ods. 5 Trestného poriadku).

Ohľadom nevyhovenia dôkaznému návrhu obvineného na vypočutie svedka I. D. z 27. augusta 2021 vyšetrovateľom dovolací súd poukazuje na ustálenú judikatúru, podľa ktorej za porušenie práva na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nemožno považovať voľbu použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku, resp. uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Trestného poriadku. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu urobený v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú, a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, a nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu (R 7/2011).

Zároveň je potrebné uviesť, že ak obvinený v rámci práva na obhajobu navrhuje dôkazy, potom je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní a súdu zaoberať sa každým takýmto návrhom a najneskôr pred meritórnym rozhodnutím o návrhu rozhodnúť tak, že mu vyhovie, alebo ho odmietne, pričom vyhlásenie procesnej strany o tom, že nemá návrhy na doplnenie dokazovania v záverečnej fáze súdneho konania je konečným prejavom strany o disponovaní s právom na navrhovanie doplnenia dokazovania, a v prípade pred tým uplatnených návrhov na doplnenie dokazovania jednoznačným prejavom, že na pôvodných návrhoch na doplnenie dokazovania procesná strana netrvá a teda, že ich berie späť. Rešpektovanie takto prejavenej vôle strany súdom nemožno považovať za porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (R 116/2014).

Zároveň dovolací súd upriamuje pozornosť na tú skutočnosť, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces nezahŕňa ani právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov. Výkonanie a hodnotenie dôkazov odlišne od predstáv obvineného nie je porušením práva na obhajobu, a preto nemôže naplňať ani dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Nad rámec uvedeného dovolací súd poukazuje na to, že svedok I. D. bol vypočutý v prípravnom konaní, ako i v konaní pred súdom, zároveň bola na hlavnom pojednávaní čítaná zápisnica o jeho výsluchu z prípravného konania, obhajca, ako aj obvinený mali možnosť klásť svedkovi otázky a pred tým, ako súd I. stupňa vyhlásil dokazovanie za skončené podľa § 274 ods. 1 Trestného poriadku, obvinený nežiadal zopakovanie výsluchu dotknutého svedka.

Dovolací súd v zmysle vyššie uvedených úvah konštatuje, že námietky obvineného vyhodnotil ako nespôsobilé naplniť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku možno úspešne uplatňovať v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré neboli na hlavnom pojednávaní vykonané zákonným spôsobom. Skutočnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch vykonaných v rozpore so zákonom, musí byť z obsahu spisu zrejmá a porušenie zákona by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako

mimoriadneho (nie ďalšieho riadneho) opravného prostriedku. Z uvedeného vyplýva záver, že nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov môže byť dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku iba vtedy ak má, resp. mal negatívny dopad na práva obvineného. Ak sa nepreukázu takéto účinky nesprávneho procesného postupu pri vykonávaní dôkazov, nemožno hovoriť o naplnení tohto dovolacieho dôvodu, a to aj so zreteľom na to, že k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces v zmysle čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd by mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere (solely or to a decisive extent) na dôkazoch získaných nezákonným spôsobom (rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 2. februára 2010, č. 36110/03 vo veci Mariana Marinescu proti Rumunsku, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 26. januára 2010, č. 25585/02 vo veci Emen proti Turecku a R 24/2020).

Obvinený pod predmetný dovolací dôvod subsumoval námietky týkajúce sa nezákonného postupu súdu I. stupňa pri čítaní zápisníc o výsluchoch poškodeného N. Y. a svedka I. D. z prípravného konania, pretože bez splnenia zákonnej podmienky podľa § 263 ods. 2, ods. 3 Trestného poriadku boli čítané celé zápisnice o ich výsluchoch, pričom pri čítaní zápisnice o výsluchu poškodeného N. Y. z prípravného konania na hlavnom pojednávaní postupoval podľa § 264 ods. 2 Trestného poriadku nezákonne, pretože tak mohol postupovať iba pri súčasnom použití odseku 1 tohto ustanovenia, a pri čítaní zápisnice o výsluchu svedka I. D. z prípravného konania na hlavnom pojednávaní postupoval podľa § 264 ods. 1 Trestného poriadku nezákonne, pretože postup podľa tohto ustanovenia upravuje jeho odsek 2.

Dovolací súd primárne uvádza, že sa jedná o opakované námietky zo strany obvineného, ktoré prezentoval už v rámci svojej odvolacej argumentácie, s ktorou sa odvolací súd v odôvodnení svojho uznesenia vysporiadal.

Podľa § 264 ods. 1 Trestného poriadku, ak sa svedok odchýli v podstatných bodoch od svojej skoršej výpovede, môže mu byť na návrh prokurátora, obžalovaného alebo obhajcu zápisnica o jeho skoršej výpovedi predložená na vysvetlenie rozporov v jeho výpovediach.

Podľa § 264 ods. 2 Trestného poriadku predloženie skoršej výpovede podľa odseku 1 spočíva v prečítaní tých častí zápisnice o skoršom výsluchu, ku ktorým sa má vyslúchaný vyjadriť a vysvetliť rozpory medzi svojimi výpoveďami. Zápisnicu prečíta tá zo strán, ktorú určí predseda senátu, ak zápisnicu neprečíta sám alebo ním poverený člen senátu.

Zápisnice o výsluchoch poškodeného N. Y. z 27. júla 2021 a 28. septembra 2021 boli na základe uznesenia súdu I. stupňa podľa § 264 ods. 2 Trestného poriadku čítané na hlavnom pojednávaní konanom 17. februára 2022 na návrh prokurátora a na návrh obhajcu, z dôvodu odstránenia rozporov medzi jeho výpoveďami z prípravného konania a výpoveďou z hlavného pojednávania.

Námietka obvineného, že na hlavnom pojednávaní boli čítané celé výpovede poškodeného N. Y. z prípravného konania, nie je založená na pravde, pretože zo zápisníc boli čítané iba časti jeho výpovedí z prípravného konania a námietka, že súd I. stupňa mal súčasne použiť aj odsek 1 ustanovenia § 264 Trestného poriadku je vzhľadom na znenie odseku 2 tohto ustanovenia irelevantné, vzhľadom na jeho odkaz na odsek 1, jeho znenie a správny procesný postup súdu I. stupňa na hlavnom pojednávaní - po poučení a zložení prísahy bolo poškodenému najskôr umožnené, aby sa k veci sám vyjadril, následne bola daná možnosť prokurátorovi, obhajcovi a obvinenému, aby ho vypočuli, resp. kladli otázky, a až následne boli z dôvodov vzniknutých rozporov v jeho výpovedi na hlavnom pojednávaní čítané zápisnice o jeho výsluchoch z prípravného konania. Takýto postup súdu I. stupňa považuje dovolací súd za zákonný a správny, a preto aj túto námietku obvineného vyhodnotil ako neopodstatnenú.

Obvinený rovnaké námietky smeroval aj proti čítaniu zápisnice o výsluchu svedka I. D. z prípravného konania na hlavnom pojednávaní konanom 30. marca 2022. Dovolací súd dáva za pravdu obvinenému, že čo sa týka čítania zápisnice o výsluchu tohto svedka z 28. júla 2021, bola táto na hlavnom pojednávaní čítaná celá, čo však nepovažuje za rozporné so zákonom, prípadne spôsobilé privodiť nezákonnosť získaného dôkazu. Je potrebné aj v rámci tejto námietky obvineného uviesť, že výsluch

svedka I. D. sa na hlavnom pojednávaní uskutočnil zákonným spôsobom, keď po poučení a zložení prísahy bolo svedkovi umožnené, aby sa k veci sám vyjadril, následne bola daná možnosť prokurátorovi, obhajcovi a obvinenému, aby svedka vypočuli, resp. kládli mu otázky, a až následne súd I. stupňa na návrh prokurátora rozhodol uznesením podľa § 264 ods. 1 Trestného poriadku, že sa bude čítať zápisnica o výsluchu svedka I. D. z 28. júla 2021. Opätovne dovolací súd konštatuje, že takýto postup súdu I. stupňa považuje za súladný so zákonom. Súd I. stupňa dodržal zákonom stanovený procesný postup, a čítanie celej výpovede svedka z prípravného konania pre zachovanie jej kontextu a pri zameraní sa na tie časti, ktoré boli rozoprené s jeho výpoveďou uskutočnenou na hlavnom pojednávaní, za nespôsobilé privodiť nezákonnosť predmetného dôkazu. Súdom I. stupňa použité ustanovenie, podľa ktorého došlo k čítaniu zápisnice o výsluchu svedka, bolo správne.

Dovolací súd tak bez potreby ďalšej argumentácie a aj vzhľadom k tomu, že obvinený opakuje námietky, s ktorými sa v odôvodneniach svojich rozhodnutí vysporiadali jednak súd I. stupňa a následne aj odvolací súd, v tomto smere uzatvára, že dôkazy v smere v akom ich namietal obvinený boli vykonané v súlade so zákonom, t. j. dovolací súd nezistil naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Obvinený k predmetnému dovolaciemu dôvodu uplatnil námietky smerujúce k nesprávnomu právnomu posúdeniu skutku, za ktorý bol uznaný za vinného, pretože podľa jeho názoru nebolo vykonaným dokazovaním preukázané, že by na spáchanie skutku použil nôž, resp. hrozbu násillia a naplnil tak skutkovú podstatu trestného činu krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. a), písm. d) Trestného zákona.

Dovolací súd považuje za nevyhnutné uviesť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku je vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy nižších stupňov, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia, pretože tieto nemôže meniť ani dopĺňať (to neplatí pre dovolanie ministra spravodlivosti podané podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku). Vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdom I. stupňa a odvolacím súdom vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, no nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú tie, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania sa uskutočňuje v konaní pred súdom I. stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať a korigovať len odvolací súd (v zmysle druhej vety § 317 ods. 1 Trestného poriadku však nie obligatórne). Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvolaciu“ inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa (R 47/2014).

Dovolací súd v zmysle uvedeného konštatuje, že na podklade predmetného dovolacieho dôvodu je oprávnený v dovolacom konaní preskúmať iba to či skutok, tak ako bol ustálený súdmi (súdom I. stupňa a odvolacím súdom) v pôvodnom konaní, ktorý nemôže dopĺňať ani meniť, naplnia všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu pod ktorú bol subsumovaný, t. j. zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona. Do úvahy tak prichádzajú alternatívy, že skutok mal byť právne kvalifikovaný ako iný trestný čin, prípadne že skutok nie je trestným činom.

Podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona, kto proti inému použije násillie alebo hrozbu bezprostredného násillia v úmysle zmocniť sa cudzej veci, potrestá sa odňatím slobody na tri roky až osem rokov.

Podľa § 188 ods. 2 písm. c) Trestného zákona odňatím slobody na sedem rokov až dvanásť rokov sa

páchateľ potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 závažnejším spôsobom konania.

Podľa § 138 písm. a) Trestného zákona závažnejším spôsobom konania sa rozumie páchanie trestného činu so zbraňou okrem trestných činov úkladnej vraždy podľa § 144, vraždy podľa § 145, zabitia podľa § 147 a § 148, usmrtienia podľa § 149, ublíženia na zdraví podľa § 155, § 156 a § 157.

Podľa § 122 ods. 3 Trestného zákona trestný čin je spáchaný so zbraňou, ak páchatel alebo s jeho vedomím niektorý zo spolupáchateľov použije zbraň na útok, na prekonanie alebo zamedzenie odporu alebo ju má na taký účel pri sebe; zbraňou sa rozumie, ak z jednotlivého ustanovenia nevyplýva nič iné, každá vec, ktorou možno urobiť útok proti telu dôraznejším. Trestný čin je spáchaný so zbraňou aj vtedy, ak páchatel použije napodobeninu zbrane alebo ju má pri sebe s úmyslom, aby bola považovaná za pravú.

Zo skutkovej vety ustálenej súdmi v pôvodnom konaní, ktorú dovolací súd v úvode tohto rozhodnutia citoval vyplýva, že obvinený pristúpil k poškodenému, zatriasol ním so slovami „daj peňaženku“, na čo poškodený odvetil, že nič nemá a nič mu dávať nebude, pričom v tom čase už mal obvinený v ruke vystreľovací vreckový nôž s dĺžkou čepele približne 10 cm, ktorý priložil k hrudi poškodeného a druhou rukou mu po prehladaní ľadvinky, ktorú mal poškodený zapnutú okolo pása, z tejto vytiahol peňaženku, z ktorej vybral hotovosť, peňaženku hodil smerom k poškodenému na zem, nôž si skryl do vrecka, opäť pristúpil k poškodenému a povedal mu, aby sa nehýbal a rozopol mu retiazku zo zlata s príveskom, ktorú mal poškodený na krku a túto mu tiež odcudzil.

Obvinený vyššie špecifikovaným konaním naplnil skutkovú podstatu trestného činu, za ktorý bol uznaný za vinného a tak dovolaciemu súdu ostáva iba konštatovať, že rozhodnutia súdu I. stupňa a odvolacieho súdu sú založené na správnom právnom posúdení zisteného skutku a námietka obvineného nie je opodstatnená.

Čo sa týka námietok obvineného týkajúcich sa toho, čo uviedol poškodený N. Y. a svedok I. D. vo svojich výpovediach v súvislosti s tým, či obvinený na spáchanie skutku použil, alebo nepoužil nôž, resp. hrozbu násilia, dovolací súd tieto námietky vyhodnotil ako námietky skutkové, ktoré nie je v dovolacom konaní oprávnený posudzovať (R 47/2014). Z ustálenej skutkovej vety je zrejmé, že obvinený proti inému (poškodenému N. Y.) použil hrozbu bezprostredného násilia (nôž priložil k hrudi poškodeného) v úmysle zmocniť sa cudzích vecí (peniaze a zlatá retiazka s príveskom) a čin spáchal so zbraňou (nôž).

Dovolací súd tak aj po preskúmaní námietok subsumovaných pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dospel k záveru, že tieto neboli spôsobilé naplniť tento dovolací dôvod.

Námietky, ktoré obvinený predostrel vo vlastnoručne spísanom doplnení dovolania, týkajúce sa neskúmania stavu poškodeného v trestnom konaní pre jeho zmeny, nezrovnalosti a závažné rozpory vo výpovedi, nútenie obvineného k priznaniu zo strany polície za použitia donucovacích prostriedkov, dovolací súd taktiež vyhodnotil za nedôvodné, a to vzhľadom k tomu, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov, pričom súd I. stupňa sa zaoberal vierohodnosťou poškodeného a rozpory v jeho výpovediach odstraňoval na hlavnom pojednávaní konanom 17. februára 2022. Čo sa týka tvrdenia obvineného, že ho polícia nútila k priznaniu za použitia donucovacích prostriedkov, dovolací súd po nahliadnutí do vyšetrovacieho spisu zistil, že uvedené ničím nepodložené tvrdenia obvineného nevyplývajú zo zápisnice o výsluchu zadržaného - podozrivého z 27. júla 2021, pričom tento bol poučený podľa § 122 ods. 1, § 121 ods. 2, § 34 ods. 1 Trestného poriadku, na čo uviedol, že poučenie mu bolo primerane vysvetlené, tomuto porozumel, čo potvrdil aj svojím podpisom a k svojmu zadržaniu uviedol, že voči nemu neboli použité donucovacie prostriedky. Navyac dovolací súd uvádza, že obvinený takéto okolnosti doposiaľ v konaní nenamietal.

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez

preskúmania veci odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

Riadiac sa vyššie uvedenými právnymi úvahami dovolací súd v predmetnej veci zistil že skutočnosti, ktoré obvinený namietal, nenapĺňajú žiadny z dovolacích dôvodov, ktoré vo svojom dovolaní uviedol a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Rozhodnutie prijal senát dovolacieho súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.